

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets President
Karl Johansgate 22
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/2031-3

27. august 2021

Spørsmål nr. 2843 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud til samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

"Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til skriftlig besvarelse til samferdselsministeren:

Kan jeg be om oversikt over den tekniske standarden som de ulike motorveistrekningene i Norge er bygd med, med hensyn til fart?"

Svar:

Jeg vil vise til at det norske veinettet er dimensjonert for ulike fartsgrenser og utfra ulike utgaver av vegnormalene. Veiene er bygget ut over mange år og veinormalene revideres med jevne mellomrom. Standardkrav revideres utfra ny kunnskap og erfaringer.

Fartsgrense 110 km/t er gjeldende på nye motorveier som bygges i dimensjoneringsklasse H3. Fartsgrense 110 km/t er også etablert på noen strekninger som var prosjektert for fartsgrense 100 km/t, utfra de krav som gjaldt da de ble bygget. Disse hadde tilstrekkelig sikkerhetsmargin til at oppjusteringen kunne vært aktuell ut fra de krav som gjelder nå, geometriske krav er noe lempet på over tid ut fra ny kunnskap.

Tabellen nedenfor sammenstiller krav til geometrisk utforming, beregnet for:

(1) motorvei med fartsgrense 110 km/t uten fartstillegg - teoretisk eksempel på beregning av de aktuelle kravene uten sikkerhetsmargin

(2) motorvei med fartsgrense 110 km/t med fartstillegg - gjeldende krav i henhold til håndbok N100 for motorveg med fartsgrense 110 km/t

(3) motorvei med fartsgrense 120 km/t med fartstillegg - krav som må være tilfredsstillt hvis fartsgrensen økes til 120 km/t

Dimensjoneringsklasse	H3		
	(1)	(2)	(3)
Fartsgrense [km/t]	110	110	120
Fartstillegg [km/t]	0	10	10
Dimensjonerende fart [km/t]	110	120	130
Min. horisontalkurveradius [m]	600	800	1000
Stoppesikt [m]	196	227	260
Min. vertikalkurveradius, høy [m]	8 300	11 000	14 100
Min. vertikalkurveradius, lav [m]	3 100	3 700	4 300
Maks. overhøyde [%]	8,0	7,5	6,5
Maks. stigning [%]	5	5	5

Ved dimensjonering av alle veier i Norge gis det et fartstillegg ut fra vurdering av risiko og konsekvens. Fartstillegget er en sikkerhetsmargin og er fastsatt ut fra hastighetsmålingene på eksisterende veier. Summen av fartsgrense og fartstillegg gir dimensjonerende fart.

Metoden som brukes ved fastsettelse av fartstillegget forutsetter at minst 85 pst. av personbilførerne skal ha mindre hastighet enn dimensjonerende fart, og skal med dette være beskyttet mot økt ulykkesrisiko. Tilsvarende metode legges til grunn i andre land. For motorveier i Norge er fartstillegget 10 km/t. Den reelle marginen, som er tema i spørsmålet, er altså ca. 9 pst. når det gjelder farten. Marginen innebærer imidlertid økning i minstekrav til andre geometriske parametere som er betydelig større enn 9 pst., jf. tabellen ovenfor. Krav til horisontal- og vertikalkurvatur øker for eksempel mer enn 9 pst. Dimensjonerende fart ved fartsgrense 110 km/t er med dette 120 km/t, og tilsvarende er dimensjonerende fart ved fartsgrense 120 km/t 130 km/t.

Det er i tillegg andre forhold som må tas opp til vurdering av om veien bør ha en viss fartsgrense. Utforming av veiens sideterreng og veisikringsutstyr (rekkverk, master osv.) påvirker også sikkerheten på motorveiene.

Krav til trafiksikkert sideterreng er i dagens veinormaler basert på dimensjonerende fartsgrenser opp til og med 110 km/t. Kravene omfatter bl.a. bredden av sikkerhetssonen, grøftutforming og skjæringshøyden. For motorvei med fartsgrenser 100-110 km/t er sikkerhetssonen lik 11 meter. Fartstillegg er ikke benyttet ved dimensjonering av veiens sideterreng.

I dag er rekkverk dimensjonert for hastighet opptil 110 km/t. Ettergivende lys- skiltmaster, rekkverksender og støtputer er dimensjonert for 100 km/t. Det betyr at veisikringsutstyr som benyttes i dag ikke er testet for høyere hastigheter enn dette. Økning av fartsgrensen over 110 km/t vil derfor innebærer en risiko som verken er dekket av eller beregnet i dagens sikkerhetsmargin.

Statens vegvesen mener at fartstillegget og de krav som følger av disse er avgjørende for å sikre at trafikantene ikke blir utsatt for økt ulykkesrisiko, og at vi opprettholder et tilstrekkelig trafiksikkerhetsnivå på våre motorveier.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Knut Arild Hareide', is centered on the page. The signature is fluid and cursive.

Knut Arild Hareide

Kopi

Statens vegvesen